

12 Adalar'ı Yunanistan'a kim bıraktı?

M. Kemal Adatepe

Geçtiğimiz günlerde Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun isim vermeden Lozan'da, Lozan Antlaşması görüşmeleri sırasında İsmet İnönü'nün 12 Adaları Yunanistan'a verdiği şeklindeki eski, tanıdık gerçek dışı suçlamadan sonra, bu iddianı asısı olduğ, söz konusu adaları 1912'de Uşi Anlaşmasıyla geçici olarak İtalya'ya verildiği, ancak İtalya'nın daha sonra bu adalara el koyduğu ve Yunanistan'a verdiği yazıldı, çizildi.

Söz konusu adaları Yunanistan'a İtalyanlar vermedi İngilizler, daha doğrusu 2. Dünya Savaşı'nın batılı galip müttefikleri verdi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin dünyaca resmen kabul edilışinin, bu nedenle de kuruluş senedi, tapusu sayılan Lozan Antlaşması nedeniyle I. İnönü'nün kişiliğinde Atatürk ve anlaşmayı onaylayan TBMM'ne yapılan saldırıların en dikkat çeken suçlaması, görüşmelerde Türkiye'nin çıkarlarının yeterince korunmadığıdır, ki bu görüşte olanların çoğu daha sonra Atatürk'le ters düştükleri için Avrupa ülkelerine sığınmak zorunda kalacaklardı.

Lozan Görüşmeleri'nde söz konusu adalar için Avrupa Devletleri'nce İtalya'da kalmaları önerildi, yine önerenlerce kabul edildi. Adalar 2. Dünya Savaşı'na kadar İtalyanlar'ın idaresindeydi. 2. Dünya Savaşı sırasında Almanlar da adalara asker yerleştirdiler ve böylece 1943'de İtalya yenilip teslim olduğunda buralar Almanlar'a geçmiş/kalmış oldu. İngilizler bütün çabalarına rağmen savaşın sonuna kadar buraları ele geçiremediler.

Almanlar 1943 yılında Türkiye'ye adaları almalarını teklif etti; ancak zamanın Cumhurbaşkanı İsmet İnönü adaları bu şekilde almalarının Sovyetler ile savaşa girmeye neden olacağı gerekçesiyle bu öneriyi geri çevirdi. Savaşın sonunda Almanya yenilince adalar İngiltere'nin yönetimine geçti, 1947'de Paris Antlaşması ile Yunanistan'a verildi.

İsmet İnönü'ye adalar konusunda yöneltilebilecek tek suçlama Almanlar'ın teklifini kabul etmeyip adaları almaması olabilir ki, Almanlar'ın bu teklifi karşılıksız yapmayacakları ve savaşın sonucu ortadayken bugün kim açıkça böylesine bir suçlamada bulunabilir? Böyle bir suçlama yerine tahrif edilmiş tarihi bilgileri kullanmak çok daha etkili bir yöntem oldu, bugün hala kullanımda.

Ancak burada karşımıza şu soru çıkıyor, üniversitelerde bu kadar Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi kürsüleri/bölemleri varken, Atatürk Araştırma Merkezleri varken, Atatürkçü varken, ADD varken, CHP varken, neden hiç kimse çıkıp da şimdiye kadar bu adaları İngilizler'in Yunanistan'a bıraktığını söylemez? Neden konu sadece bir Türk-Yunan savaşı, çatışması çerçevesiyle sınırlandırılıp sonu gelmez tartışmalarla vakit öldürülür? Bu sorunun cevabını ararken Kıbrıs'ı da aynı şekilde düşünmemiz gerekir; neden Kıbrıs'da İngiltere'nin ve Türkiye'nin garantör ülkeler oldukları söylenmez?

Bir noktayı daha ekleyelim; neden ders kitaplarımızda Kurtuluş Savaşı bir Türk-Yunan savaşı olarak geçitirilmeye çalışılır da Avrupalı işgalcilerden söz edilmez?

Kurtuluş Savaşı'ndan bu güne sadece İngilizler'le değil, İngilizlerin kaybettiği yerleri ele geciren ABD ve diğer Avrupa ülkeleri ve Birleşmiş Milletler, NATO gibi kurumlarla olan ilişkilerimizi bu tahrif edilmiş tarih derslerinin sebebi olarak düşünebiliriz. Sonucta 2. Dünya Savaşı sonrasında şekillenen Dünya'da Türkiye "Batı Dünyası"na dahil olmaya çalışan konumunda oldu; kredi istemeye, borç para istemeye gittiği kapılarda nasıl olsun da biz size karşı bir Kurtuluş Savaşı verdik ve kazandık, sizi yendik, desin?

İçişleri Bakan'ının sözünü ettiği adaların son kalanları da AKP hükümetleri zamanında, Avrupa Birliği'ne girme umutlarıyla verildi; dönemin dışişleri bakanı bir önceki dönemde başbakanlık yapmış olan ve CHP'nin cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday yapmayı düşündüğü kişiydi.

Eylül 2020, Hamburg

www.mkadatepe.de